

Pressmeddelande
för publicering 23.1.2019 klockan 12.00

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken

Regeringens finanspolitiska linje passar in i konjunkturläget.

Finland har fortfarande ett hållbarhetsproblem trots att underskottet i de offentliga finanserna har minskat och sysselsättningsläget förbättrats. Social- och hälsovårdsreformen förbättrar inte situationen.

Underskottet i de offentliga finanserna minskar, men på lång sikt bör finanspolitiken vara stramare

Regeringen har nästan uppnått sina finanspolitiska mål för regeringsperioden. Förhållandet mellan skulden och bruttonationalprodukten har börjat minska och de offentliga finanserna kommer nästan att vara i balans 2019. Regeringen har genomfört det planerade sparprogrammet. Med tanke på konjunkturen var skattelättnaderna av 2017 och 2018 införda vid en dålig tidpunkt och gör det svårare att balansera de offentliga finanserna. År 2019 blir finanspolitiken något stramare, vilket passar väl in i det rådande konjunkturläget. De offentliga finanserna kommer dock fortfarande att uppvisa ett strukturellt underskott, och om inga nya åtgärder vidtas börjar skulden öka igen på medellång sikt.

Hållbarhetsunderskottet har inte åtgärdats, de långsiktiga problemen har lämnats på nästa regerings ansvar

Det minskade strukturella underskottet har bidragit till en mer hållbar offentlig ekonomi på lång sikt. Kalkylen över hållbarhetsunderskottet har dock ökat på grund av ändringar i beräkningsmetoden. Enligt finansministeriets senaste kalkyl är hållbarhetsunderskottet cirka fyra procent av bruttonationalprodukten, dvs. en procentenhet mindre än då regeringen inledde sin mandatperiod.

Kalkylen över hållbarhetsunderskottet bygger på en bedömning av sysselsättningsutvecklingen, och den bedömningen är pessimistisk. Om den senaste tidens sysselsättningsökning visar sig vara permanent minskar hållbarhetsunderskottet. Kalkylen över hållbarhetsunderskottet omfattar inte eventuella konsekvenser av social- och hälsovårdsreformen som är under beredning. Reformen kommer dock troligen inte att minska hållbarhetsunderskottet på önskat sätt.

Regeringens sysselsättningsmål uppnåddes i slutet av 2018

Under regeringsperioden har sysselsättningen ökat fort. Ökningen har främjats av en internationell efterfrågan, men regeringens politik har också på ett konsekvent sätt stött sysselsättningsökningen. Regeringens åtgärder har troligen haft betydande effekter på sysselsättningsökningen även om det inte är möjligt att göra noggranna bedömningar av hur stora effekterna har varit.

Konsekvenserna av social- och hälsovårdsreformen är fortfarande osäkra

Målen för social- och hälsovårdsreformen är ambitiösa. Utifrån forskningsdata är konsekvenserna av reformen dock osäkra. Det saknas fortfarande trovärdiga bedömningar av på vilket sätt reformen kommer att öka produktiviteten så att sparmålet kan uppnås utan att behöva pruta på kvaliteten eller tillgången på tjänster.

Vad gäller genomförandet av reformen är en del viktiga frågor fortsatt olösta. Det finns fortfarande brister i det informationsunderlag som krävs för att skapa modeller för ersättning till producenter av direktvalstjänster. Företagshälsovården ingår inte i reformen, vilket gör det svårt att fastställa ersättningsgrunder och eventuellt kan innebära en kostnadsökning. En del av riskerna för reformen skulle kunna undvikas genom att valfriheten införs i tjänsterna mer gradvis än planerat.

Försökskulturen saknar disciplin

Regeringen har genomfört flera försök bland annat inom social trygghet, skötsel av sysselsättningen och social- och hälsovård. Med tanke på en bedömning av konsekvenserna av eventuella reformer försöken borde vara bättre planerade. För att man ska lära sig av försök krävs det att målgruppen för ett försök har en tydlig kontrollgrupp. De modeller som testas ska vara noggrant avgränsade och genomförbara även som verkliga reformer. En bättre planering av försök skulle göra det lättare att använda dem som stöd för beslut. Möjligheten till en efterhandsbedömning av reformer bör också beaktas redan vid lagberedningen.

Mer information:

Roope Uusitalo, ordförande för rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken
roope.uusitalo@helsinki.fi, telefon: 040 805 4863

Seppo Orjasniemi, generalsekreterare för rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken
seppo.orjasniemi@vatt.fi, telefon: 0295 519 412

Rapport (tillgänglig från 23.1.2019 kl. 12):

www.talouspolitiikanarviointineuvosto.fi

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken inrättades 2014 för oberoende utvärdering av mål och metoder i den ekonomiska politiken. Rådets ordförande är professor **Roope Uusitalo**. De övriga medlemmarna är professor **Torben M. Andersen**, professor **Anneli Anttonen**, professor **Kaisa Kotakorpi** och professor **Mikko Puhakka**.